View the original article

فرهنگ و هنر ایران

واکنش‌های اعتراضی به اجرای حکم شلاق پرستو احمدی و هنرمندانِ «کنسرت کاروانسرا»

رادیو فردا

۰۳/آذر/۱۴۰۵

پرستو احمدی، خوانندهٔ ایرانی

اجرای حکم ۷۴ ضربه شلاق برای پرستو احمدی، خواننده، و چهار تن از دست‌اندرکاران «کنسرت کاروانسرا» با واکنش‌های اعتراضی شماری از هنرمندان، فعالان مدنی، چهره‌های سیاسی و نهادهای حقوق بشری روبه‌رو شده است. همزمان، همایون شجریان، خواننده، و سهراب پورناظری، آهنگساز، خواستار به رسمیت شناخته شدن حق آوازخوانی زنان در ایران شدند.

همایون شجریان روز سه‌شنبه سوم آذر در چهارمین جشن «موسیقی حافظ» با قدردانی از بهاره بهاری برای هنرنمایی در قطعه «از دوست داشتن»، ابراز امیدواری کرد که تک‌خوانی زنان در ایران به رسمیت شناخته شود و خوانندگان زن متناسب با توانایی و هنرشان جایگاه طبیعی خود را پیدا کنند.

سهراب پورناظری نیز با اشاره به «این مصیبت پنجاه‌ساله که صدای زنان ایران در حنجره‌هایشان حبس شده»، از بزرگان موسیقی خواست جدی‌تر و محکم‌تر برای رفع این ممنوعیت تلاش کنند.

این سخنان پس از آن بیان شد که مصطفی نیلی، وکیل دادگستری، از اجرای حکم ۷۴ ضربه شلاق برای پرستو احمدی، خواننده، سهیل فقیه‌نصیری، امین طاهری، امیرعلی پیرنیا و محسن لشکری، نوازنده‌های «کنسرت کاروانسرا»، در روز دوم آذر در اجرای احکام دادسرای قم خبر داد.

پرستو احمدی، در همان روز، قطعهٔ «مرا ببوس» از کنسرت کاروانسرا را در کانال یوتیوب خود بازنشر کرد.

پروندهٔ قضایی این خواننده و همکارانش پس از انتشار ویدئوی «کنسرت کاروانسرا» در ۲۱ آذر ۱۴۰۳ تشکیل شد. در این کنسرتِ بدون تماشاگر که در کاروانسرای تاریخی دیرگچین قم برگزار شد، پرستو احمدی بدون حجاب اجباری و با همراهی چهار نوازنده مرد آواز خواند. ویدئوی این اجرا در یوتیوب بیش از سه میلیون و ۲۰۰ هزار بار دیده شده است.

شعبه ۱۲۲ دادگاه کیفری دو قم این هنرمندان را به اتهام «جریحه‌دار کردن عفت عمومی از طریق تولید و انتشار محتوای مبتذل و خلاف اخلاق در فضای مجازی» به ۷۴ ضربه شلاق، دو سال ممنوعیت خروج از کشور و دو سال محرومیت از فعالیت هنری محکوم کرد. این احکام در شعبه ۱۶ دادگاه تجدیدنظر استان قم تأیید شد.

واکنش نهادها

سازمان حقوق بشر ایران، مستقر در نروژ، شلاق را مجازاتی «بی‌رحمانه، تحقیرآمیز و مغایر با ممنوعیت شکنجه» خواند و تأکید کرد که «اجرای موسیقی و انتخاب پوشش نباید با مجازات بدنی پاسخ داده شود».

محمود امیری‌مقدم، مدیر این سازمان، نیز با اشاره به بحران‌های معیشتی و مشکلات آب و برق در ایران، از اصرار حکومت بر مجازات زنان به‌دلیل آوازخوانی انتقاد کرد.

دفتر ارتباطات شاهزاده رضا پهلوی نیز در بیانیه‌ای در شبکهٔ اجتماعی ایکس، اجرای حکم شلاق این هنرمندان را اقدامی «وحشیانه» با هدف «تحقیر و سرکوب» توصیف کرد.

این دفتر، کنسرت پرستو احمدی را از جلوه‌های ماندگاری دانست که نشان داد «صدای زنان ایران قابل سانسور نیست» و جمهوری اسلامی را به هراس از صدای زنان متهم کرد.

بهار قندهاری، مدیر بخش دادخواهی مرکز حقوق بشر در ایران، اجرای این حکم را نقض حقوق بنیادین پرستو احمدی و نشان‌دهنده عزم مقام‌های جمهوری اسلامی برای سرکوب آزادی‌های زنان دانست.

بیشتر در این باره:

حکم شلاق پرستو احمدی، خواننده، و چهار عضو گروهش در قم اجرا شد

سازمان حقوق بشری «هانا» نیز در بیانیه‌ای با عنوان «شلاق مجازات نیست، شکنجه است»، خواستار لغو احکام شلاق، رفع محدودیت‌های اعمال‌شده علیه این هنرمندان، جبران خسارت و پاسخ‌گویی مقام‌های مسئول شد. مجموعهٔ حقوقی «دادبان» نیز اجرای مجازات شلاق را «مصداق شکنجه» و غیرقابل توجیه دانست.

عفو بین‌الملل پیش‌تر در مهرماه خواستار توقف اجرای این احکام، لغو حجاب اجباری و مجازات‌های بدنی و پایان دادن به جرم‌انگاری آزادی بیان شده بود.

واکنش هنرمندان و فعالان مدنی

هانا کامکار، خواننده، نوازنده و بازیگر ساکن آلمان، در گفت‌وگو با رادیو فردا، با ابراز حیرت و خشم از اجرای این حکم، آن را اقدامی «غیرانسانی» و برخاسته از «تحجر» خواند و گفت چنین برخوردهایی نه‌تنها زنان خواننده را خاموش نمی‌کند، بلکه شمار آنان روزبه‌روز بیشتر می‌شود.

او با یادآوری بازجویی خود در جریان اعتراضات «زن، زندگی، آزادی» به اتهام «جریحه‌دار کردن عفت عمومی» و «به خطر انداختن امنیت ملی»، گفت این حاکمان هستند که با محروم کردن زنان از حقوق اولیه خود، اذهان عمومی را جریحه‌دار می‌کنند.

خانم کامکار آوازخوانی را بخشی از سرشت انسانی دانست و تأکید کرد که حتی با مجازات اعدام نیز نمی‌توان مانع آواز خواندن زنان شد و مسئولان باید به‌جای پرداختن به امور «عهد حجر»، به فکر حل بحران‌های کشور باشند.

بازکردن در پنجره جدید

لینک مستقیم

کیهان کلهر، نوازنده، نیز در یک استوری اینستاگرامی با خطاب قراردادن دست‌اندرکاران «کنسرت کاروانسرا» نوشته است: «این نخستین بار نیست که شلاق این ظلمت‌اندیشانِ زشتی‌پرستان و متحجر بر پیکر نورانی

موسیقی و شعر و فرهنگ نواخته می‌شود، کینهٔ این تاریک‌دلان با سربلندی و عزت اهل هنر و فرهنگ دیرینه است».

او افزوده است: «سرتان را بالا بگیرید که بر صحنهٔ قلب مردم نشسته‌اید و نامتان در تاریخ سدشکنان ظلمت‌ستیز ثبت شد».

مهدی یراحی، خواننده معترض، نیز با انتشار تصاویری از اجرای پرستو احمدی در اینستاگرام، با او و همکارانش ابراز همبستگی کرد. حکم ۷۴ ضربه شلاق خود مهدی یراحی نیز در اسفند ۱۴۰۳ در ارتباط با انتشار ترانه «روسریتو» اجرا شده بود.

بهمن بابازاده، خبرنگار حوزه موسیقی، شامگاه دوشنبه با انتقاد از سکوت هنرمندان نوشت که ۱۴ خواننده در آن شب در تهران و دیگر نقاط ایران کنسرت برگزار کردند، اما هیچ‌یک درباره اجرای حکم شلاق پرستو احمدی سخنی نگفتند.

امیلی امرایی، نویسنده و مترجم، نیز با یادآوری پخش تصاویر اجرای جولیا پطرس، خواننده لبنانی، در تجمعات حامیان حکومت در تهران، از رفتار دوگانه جمهوری اسلامی در قبال آوازخوانی زنان انتقاد کرد.

زینب زمان، فعال مدنی، با اشاره به مجازی بودن کنسرت و واقعی بودن مجازات جسمانی هنرمندان، اجرای این حکم را محکوم کرد و مجتبی نجفی، فعال سیاسی و مدنی، نیز از اولویت دادن حکومت به شلاق زدن زنان در شرایط جنگی انتقاد کرد.

واکنش‌های پیشین به صدور حکم شلاق

امیر احمدی، پدر پرستو احمدی، دوم تیرماه امسال در واکنش به صدور حکم شلاق دخترش، این مجازات را «تازیانه بر پیکر شرف و هنر» و «شکنجه با توجیه قانون» خوانده و با اشاره به تصمیم دخترش برای ماندن در ایران نوشته بود: «در خفا برای خاموشی تحمیل‌شده‌ات که به مرگ آرزوهای هم‌نسلت شبیه بود، گریستم».

حسین علیزاده، آهنگساز و نوازنده، نیز در واکنش به صدور این حکم گفته بود: «عصر حجر را جلوی چشممان می‌بینیم».

حمیدرضا نوربخش، مدیرعامل خانه موسیقی، نیز پیش‌تر با انتقاد از محدودیت‌های خوانندگان زن گفته بود هیچ حکم صریح شرعی مبنی بر حرام بودن مطلق خوانندگی زنان وجود ندارد و این موضوع باید «یک بار برای همیشه» تعیین تکلیف شود.

پس از انقلاب بهمن ۱۳۵۷، تک‌خوانی زنان در برابر مخاطبان مختلط ممنوع شد و بسیاری از خوانندگان زن ناچار به ترک ایران شدند. با این حال، شماری از زنان آوازخوانی را در محافل خصوصی، خیابان‌ها و شبکه‌های اجتماعی ادامه دادند.

اگرچه تک‌خوانی زنان در قوانین ایران جرم مستقلی نیست، وزارت ارشاد برای آن در برابر مخاطبان مختلط مجوز صادر نمی‌کند. جمهوری اسلامی از سال ۱۴۰۴ نیز برخورد با خوانندگان زن را از طریق بازداشت، تشکیل پرونده قضایی و مسدود کردن حساب‌های اینستاگرام آنان تشدید کرده است.

حمیدرضا نوربخش، مدیرعامل خانه موسیقی، پیش‌تر با انتقاد از نبود چارچوب روشن برای فعالیت خوانندگان زن گفته بود هیچ حکم صریح شرعی مبنی بر حرام بودن مطلق خوانندگی زنان وجود ندارد و این موضوع باید «یک بار برای همیشه» تعیین تکلیف شود.

این مطلب بخشی از:

© ۲۰۲۶ تمام حقوق این وب‌سایت، بر اساس مقررات کپی‌رایت، برای رادیو فردا محفوظ است.